

GAZETE VATAN  
18 Haziran 2020

Dr. Cahit EVCİL  
E. SGK Başmüfettişi

## DOĞUM BORÇLANMASI !

Doğum borçlanması yapılabilmesi için sigortalının doğum yapmadan önce sigortalılık başlangıcının olması şart. Ancak bu konuda önemli bir istisna bulunmaktadır. Staj sigortası bulunan kadın sigortalılar, staj sigortası ile ilk defa tüm sigorta kollarına tabi sigortalı oldukları süre aralığında doğum yaparlarsa, bu doğumu da borçlanabilirler. Bu durumda sigortalılık süresi de, askerlik borçlanmasında olduğu gibi, borçlanma süresi kadar öne çekilmektedir.

Sigortalı hizmetlerin borçlanması, sigortasız olarak geçen bazı sürelerin satın alınması yoluyla sigortalıların prim ödeme günlerine ya da sigortalılık sürelerine ilave edilebilmesine imkân sağlayan önemli bir düzenlemedir. Sigortasız geçen sürelerin geriye dönük olarak satın alınması kanunda sayılan sınırlı bazı hallerde mümkündür. Yani kanunda geçmeyen hallerde, geriye dönük hizmet borçlanması yapılmak suretiyle prim ödeme gün sayısı ya da sigortalılık süresi kazanılamaz. İki ayrı kanunda toplamda 12 kalemle sınırlı olarak borçlanma yapılabilecek süreler sayılmıştır. Buna göre, sigortalılar ya da hak sahipleri;

1. Kanunları gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalı kadının, üç defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanılacak sürelerde uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması şartlarıyla talepte bulunulan süreleri,
2. Er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay, yedek astsubay okulunda geçen süreleri,
3. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların, personel mevzuatına göre aylıksız izin süreleri,
4. Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri,
5. Sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri,
6. Sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı beraat edenlerin tutuklulukta veya gözaltında geçen süreleri,
7. Grev ve lokavtta geçen süreleri,
8. Hekimlerin fahrî asistanlıkta geçen süreleri,
9. Seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden aybaşına kadar açıkta geçirdikleri süreleri,
10. Bu bendin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki sürelere ilişkin olmak üzere, 4857 sayılı Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalıların, kısmi süreli çalıştıkları aylara ait eksik süreleri,

11. Sigortalı olmaksızın, 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanuna göre yurt dışına gönderilen ve öğrenimini başarıyla tamamlayarak yurda dönenlerden yükümlü bulunduğu mecburi hizmet süreleri,

12. Yurtdışında geçen süreleri

borçlanabileceklerdir.

Bugün bu borçlanma türlerinden doğum ya da analık olarak adlandırılan borçlanma türüne değineceğiz.

5510 sayılı Kanunun 41/a maddesine göre; kadın sigortalılar, kanunları gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile üç defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanabileceklerdir. Söz konusu sürelerin borçlanılabilmesi için kadın sigortalının bu sürelerde sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması gerekmektedir.

Borçlanma, kadın sigortalının kendisi veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunması ve talep tarihinde prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancın % 32'si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri suretiyle yapılmaktadır.

Buna göre, bir çocuk için asgari aylık borçlanma tutarı 941,76. TL'dir. Her bir çocuk için iki yıla kadar borçlanılabileceğinden, bir çocuk için borçlanma tutarı toplamda 22.602,24. TL'dir. Bu tutarlar asgari olup tavandan yapılacak borçlanma tutarları ise belirtilen rakamların 7,5 katıdır. Önemle belirtelim ki, doğum borçlanmasıyla ödenen tutarın iadesi söz konusu değildir.

Bu nedenler sigortalı kadınların ihtiyaçları doğrultusunda borçlanma yapması menfaatlerine olacaktır.

Kadın sigortalılar veya hak sahipleri toplamda üç çocuğa kadar ve her bir çocuk için iki yıllık süreyi borçlanabileceklerdir. Kadın sigortalı doğumdan sonraki iki yıllık sürenin bir kısmında çalışmışsa yalnızca çalışmadığı süreyi borçlanabilecektir. Yine iki çocuk arasındaki süre iki yıldan az ise arada kalan sürenin borçlanması mümkündür. Çocuğun iki yıldan önce vefatı halindeyse ancak vefat tarihine kadar borçlanma yapılabilecektir.

Borçlanma için sigortalının kısmi müracaatta bulunması da mümkündür. Örneğin üç çocuğu olan kadın sigortalının ihtiyacı doğrultusunda, bir başka ifadeyle sigorta yardımlarına hak kazanma açısından eksik gün sayısı kadar süreyi borçlanabilir. Bu anlamda iki çocuğu için 4 yıl borçlanma yapabileceği gibi bir çocuk için 300 günlük süreyi borçlanması da mümkündür.

Borçlanma yapacak kadın sigortalının Sosyal Güvenlik Kurumu'nun il veya merkez müdürlüklerine yazılı olarak başvurması gerekmektedir. Borçlanmaya ilişkin müracaatın Kurumca uygun görülmesinden sonra yapılan tebligatın alındığı tarihten itibaren 1 ay içerisinde ödeme yapılması halinde borçlanılan süreler sigortalının prim ödeme gün sayısına eklenmekte olup emeklilik hesabında dikkate alınmaktadır. Tebliğ edilen borç miktarının 1 ay içerisinde ödenmemesi halinde ise herhangi bir şekilde borç takibi başlatılmaz. Aynı dönem için sonradan yeniden borçlanma yapılmak istenilmesi halinde yeniden borçlanma talebinde bulunulması gerekir.

Son olarak önemle belirtelim ki, doğum borçlanması yapılabilmesi için sigortalının doğum yapmadan önce sigortalılık başlangıcının olması şarttır. Ancak bu konuda önemli bir istisna bulunmaktadır. Staj sigortası bulunan kadın sigortalılar, staj sigortası ile ilk defa tüm sigorta kollarına tabi sigortalı oldukları süre aralığında doğum yaparlarsa, bu doğumu da borçlanabilirler. Bu durumda sigortalılık süresi de, askerlik borçlanmasında olduğu gibi,

borçlanma süresi kadar öne çekilmektedir. Çok istisna olan bu durumdaki kadın sigortalıların borçlanma suretiyle emekliliklerini öne çekmeleri mümkün olabilecektir.